

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 21 sierpnia 2025 r.

Poz. 4906

UCHWAŁA NR KI.411.150.2025

**Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Krakowie**

z dnia 13 sierpnia 2025 r.

znak sprawy: KI.43.91.48.2025

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art 105 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm.)

1. **Orzeka o stwierdzeniu nieważności Uchwały Nr XIII/76/2025 Rady Gminy Raciechowice z dnia 6 czerwca 2025 r. w sprawie: przyjęcia Regulaminu udzielania i rozliczania dotacji celowej na realizację zadania pn. „Wsparcie osób najuboższych na wymianę pieców pozaklasowych na terenie Gminy Raciechowice” dla osób fizycznych w ramach zmiany systemu ogrzewania budynków mieszkalnych w Gminie Raciechowice na ekologiczne w ramach przedsięwzięcia niskoemisyjnego - w części dotyczącej postanowień:**
 - § 8 ust. 7 załącznika Nr 1 do uchwały,
 - załącznika Nr 8 do Załącznika Nr 1 do uchwały, str. 2 „Oświadczenie Wykonawcy” pkt 6 oraz „Oświadczenie Beneficjenta” pkt 5,
2. **postanawia umorzyć postępowanie wszczęte uchwałą NR KI.411.143.2025 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie z dnia 30 lipca 2025 r. o stwierdzenie nieważności uchwały Nr XIII/76/2025 Rady Gminy Raciechowice z dnia 6 czerwca 2025 roku w zakresie postanowień:**
 - § 9 ust. 2 Załącznika Nr 1 do uchwały w zakresie słów cyt.: „*lub nie poddania się kontroli o której mowa w § 7*”,
 - Załącznika Nr 2 do Załącznika Nr 1 do uchwały.

UZASADNIENIE

Uchwała Nr XIII/76/2025 z dnia 6 czerwca 2025 roku wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie w dniu 14 lipca 2025 r.

Uchwała Nr XIII/76/2025 Rady Gminy Raciechowice z dnia 6 czerwca 2025 r. w sprawie: przyjęcia Regulaminu udzielania i rozliczania dotacji celowej na realizację zadania pn. „Wsparcie osób najuboższych na wymianę pieców pozaklasowych na terenie Gminy Raciechowice” dla osób fizycznych w ramach zmiany systemu ogrzewania budynków mieszkalnych w Gminie Raciechowice na ekologiczne w ramach przedsięwzięcia niskoemisyjnego została przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie w dniu 14 lipca 2025 roku przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie. Kolegium Izby wskazuje, iż w przypadku badanej uchwały nie zachowany został termin przedłożenia uchwały do nadzoru, wynikający z przepisów art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.). Uchwała Nr XIII/76/2025 Rady Gminy Raciechowice z dnia 6 czerwca 2025 roku została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego w dniu 16 czerwca 2025 roku pod poz. 3775.

Podejmując uchwałę Nr XIII/76/2025 Rada Gminy Raciechowice powołała się na przepisy art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) w związku z art. 400a ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.).

W § 1 badanej uchwały Rada Gminy Raciechowice przyjęła Regulamin określający zasady udzielania osobom fizycznym dotacji celowej na realizację zadań związanych z ochroną powietrza, polegających na zmianie starego systemu ogrzewania na ekologiczne, w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Gminy Raciechowice w ramach programu „Wsparcie osób najuboższych na wymianę pieców pozaklasowych na terenie Gminy Raciechowice”, realizowanego w ramach przedsięwzięć niskoemisyjnych na terenie gminy (*dalej*: Regulamin), stanowiący Załącznik Nr 1 do przedmiotowej uchwały.

W toku czynności nadzorczych związanych z badaniem przedmiotowej uchwały pod względem jej legalności, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie dokonało oceny zgodności jej ustaleń z prawem, normującym zakres kompetencji Rady Gminy Raciechowice do stanowienia tej treści uchwał, z mocy powołanych w podstawie prawnej przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647).

Zgodnie z art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska rada gminy albo rada powiatu określi, w drodze uchwały, zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące:

- 1) kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania;
- 2) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów, o których mowa w pkt 1;
- 3) tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji celowej i sposób jej rozliczania.

Zastrzeżenia Kolegium Izby budzą następujące zapisy uchwały:

1. W § 8 ust. 7 Regulaminu Rada Gminy Raciechowice zdecydowała, że cyt.: *"Wnioskodawca zobowiązany jest zapewnić trwałość efektu rzeczowego inwestycji przez okres trwałości projektu pod rygorem zwrotu udzielonej dotacji."*

Mając na uwadze powyższe Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie zwraca uwagę, że przesłanki zwrotu dotacji, określone w sposób wskazany powyżej wykraczają poza zakres ustalony przepisami art. 251 i art. 252 ustawy o finansach publicznych.

Przesłanki zwrotu dotacji udzielonej z budżetu gminy określają przepisy art. 251 oraz art. 252 ustawy o finansach publicznych. Ponadto, jak wynika z art. 253 tej ustawy, tylko odrębne ustawy mogą ustanawiać dodatkowe jeszcze przesłanki zwrotu dotacji do budżetu gminy poza już określonymi w art. 251 i art. 252. Brak jest natomiast podstawy prawnej dla ustanawiania dodatkowych przesłanek zwrotu dotacji do budżetu jednostki samorządu terytorialnego w aktach prawa miejscowego. Aktualne przepisy ustawowe nie określają dodatkowych okoliczności zwrotu dotacji celowej do budżetu gminy udzielanej na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska. Możliwości ich ustanawiania nie przewiduje również delegacja ustawowa do podejmowania uchwał w tej sprawie przez organ stanowiący gminy z art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska. Z obowiązkiem zwrotu dotacji związana jest również odpowiedzialność organu i beneficjenta z art. 8 pkt 3 i art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 104 z późn. zm.).

Kolegium Izby wskazuje natomiast, że istnieje możliwość wprowadzenia zapisów wprowadzających zabezpieczenie cywilno-prawne w formie kar umownych w umowie zawartej z beneficjentem dotacji. Właściwym rozwiązaniem nie powinna być jednak zmiana przesłanek zwrotu dotacji, ponad unormowane przepisami ustawy o finansach publicznych i ustaw szczególnych, gdyż brak jest podstawy prawnej dla modyfikacji ustanowionych przez ustawodawcę przesłanek zwrotu dotacji do budżetu jednostki samorządu terytorialnego w aktach prawa miejscowego.

2. W Załączniku Nr 8 do Regulaminu, w części dotyczącej „Oświadczenia Wykonawcy” w punkcie 6 i „Oświadczenia Beneficjenta” w punkcie 5, Rada Gminy Raciechowice postanowiła o zawarciu treści: cyt.: *„Znane są mi skutki składania fałszywych oświadczeń, wynikające z art. 297 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny”*.

W ocenie Kolegium Izby wymóg złożenia oświadczenia z odwołaniem się do odpowiedzialności karnej nie znajduje oparcia w podstawie prawnej podjętej uchwały. Żaden ze wskazanych w niej przepisów - w szczególności przywołany wyżej art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, w brzmieniu obowiązującym w dniu podjęcia uchwały, nie daje możliwości nakładania przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego na podmiot składający wniosek, obowiązku podania danych czy informacji pod groźbą odpowiedzialności karnej. Nałożenie na składającego wniosek takiego obowiązku może mieć miejsce wyłącznie, gdy przepis ustawy taką możliwość przewiduje.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 marca 2015 r. (sygn. akt I SA/Kr 52/15) wskazał, że cyt.: „Słuszne jest zatem stanowisko prezentowane w orzecznictwie, że jeżeli ustawodawca zamierza nadać wymaganym oświadczeniom składanym przez zainteresowane podmioty rygor odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (zeznań), to rygor ten wprowadza wprost do ustawy i dopiero wówczas - w razie przeniesienia kompetencji do określenia przez organ samorządu wzoru informacji i deklaracji - możliwym byłoby odwoływanie się przez organ do pouczenia o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (zeznań), czy złożenia oświadczenia o posiadaniu wiedzy odnośnie do takiej odpowiedzialności. Wskazane przepisy (...) nie przewidują takiej możliwości, zaś ustawowego upoważnienia dla organu stanowiącego gminy w tym zakresie nie można domniemywać.”.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie podtrzymuje w tym zakresie zastrzeżenia zawarte w uchwale nr KI.411.143.2025 z dnia 30 lipca 2025 r. którą wszczęto postępowanie

o stwierdzenie nieważności uchwały Nr XIII/76/2025 Rady Gminy Raciechowice z dnia 6 czerwca 2025 roku. Uchwała wszczynająca postępowanie dotyczyła postanowień:

- § 8 ust. 7 Załącznika Nr 1 do uchwały,
- § 9 ust. 2 Załącznika Nr 1 do uchwały w zakresie słów cyt.: „*lub nie poddania się kontroli o której mowa w § 7*”,
- Załącznika Nr 2 do Załącznika Nr 1 do uchwały,
- Załącznika Nr 8 do Załącznika Nr 1 do uchwały, str. 2 „Oświadczenie Wykonawcy” pkt 6 oraz „Oświadczenie Beneficjenta” pkt 5.

W dniu 8 sierpnia 2025 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie wpłynęła uchwała nr XV/94/2025 Rady Gminy Raciechowice z dnia 25 lipca 2025 r., zmieniająca uchwałę nr XIII/76/2025 Rady Gminy Raciechowice z dnia 6 czerwca 2025 r. W uchwale zmieniającej Rada Gminy Raciechowice postanowiła o nadaniu nowej treści paragrafu nr 9 Załącznika Nr 1 do uchwały, stanowiącego Regulamin udzielania i rozliczania dotacji (...) oraz uchyleniu Załącznika Nr 2 do Regulaminu, stanowiącego wzór umowy zawieranej z beneficjentem dotacji przez Wójta Gminy Raciechowice. Tym samym zastrzeżenia Kolegium Izby w zakresie zmienionych lub uchylonych regulacji wyrażone w uchwale z dnia 30 lipca 2025 r. stały się bezprzedmiotowe - stąd też w tym zakresie postanowiono umorzyć postępowanie.

Wobec powyższego postanowiono jak w pkt 2 sentencji.

Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego – zgodnie z art. 13 pkt 8a ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1461).

POUCZENIE

Na niniejszą uchwałę w zakresie objętym pkt 1 sentencji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie. Skargę tę należy wnieść w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały, przy czym należy to uczynić za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie.

PRZEWODNICZĄCY KOLEGIUM IZBY

Jolanta Nowakowska